

DELEGATURA UOKIK W KATOWICACH

Katowice, 31.12.2007r.

RKT-430-03/07/SB

Decyzja nr RKT-76/2007

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania przeciwko Andrzejowi Januszowi W. prowadzącemu działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz,

-w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

I. na podstawie art. 107 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), **nakłada się** na Andrzeja Janusza W. prowadzącego działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz **karę pieniężną** w wysokości **25 700 zł** (słownie złotych: **dwadzieścia pięć tysięcy siedemset**), co stanowi równowartość **6 708,08 euro**, tj. 19,3316 euro **za każdy dzień zwłoki** poczynając od dnia 19.01.2007r. do dnia **31.12.2007r.** w wykonaniu decyzji nr RKT-85/2006 z dnia 30.11.2006r. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów o jakich mowa w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z zm.), płatną do budżetu państwa.

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), postanawia się obciążyć Andrzeja Janusza W. prowadzącego działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz kosztami przeprowadzonego postępowania i zobowiązuje się ww. przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 50 PLN (słownie złotych: pięćdziesiąt).

Uzasadnienie

W dniu 30.11.2006r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej organem antymonopolowym) została wydana decyzja nr RKT-85/2006 nakazująca zaniechanie bezprawnych działań Andrzejowi Januszowi W. prowadzącemu działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz (zwanego dalej OSMOSIS lub przedsiębiorcą) uznanych za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 23 a ust. 1 i 2 ww. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z zm.), polegających na:

1 naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez informowanie konsumentów w trakcie rozmowy telefonicznej poprzedzającej wizytę przedstawiciela przedsiębiorcy w domu konsumenta, a także w jej trakcie, że celem wizyty jest bezpłatne badanie jakości wody użytkowanej przez konsumentów, podczas gdy faktycznym celem wizyty, jest sprzedaż urządzenia filtrującego,

2 nałożeniu na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.),

3 naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez nie umieszczenie w dokumentach gwarancyjnych podstawowych danych potrzebnych do dochodzenia roszczeń z gwarancji, o nazwie gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141, poz. 1176 z zm.),

4. stosowaniu w umowach sprzedaży urządzenia filtrującego postanowienia wzorców umów, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego: § 9 umowy sprzedaży „Spory mogące wynikać na tle niniejszej umowy rozstrzygał będzie Sąd miejscowo właściwy dla Sprzedającego.”

W punkcie IV tej decyzji w zakresie pkt I, nadano jej rygor natychmiastowej wykonalności.

Ponadto w punkcie V tej decyzji obciążono Andrzeja Janusza W. prowadzącego działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz kosztami tego postępowania w wysokości 95 zł.

Decyzję nr RKT-85/2006 doręczono przedsiębiorcy w dniu 4.12.2006r. Od przedmiotowej decyzji odwołanie nie zostało złożone. Ponieważ decyzji tej został nadany rygor natychmiastowej wykonalności, przedsiębiorca powinien niezwłocznie po jej otrzymaniu rozpocząć jej wykonywanie. Biorąc pod uwagę czynności niezbędne do zmiany treści zawieranych z konsumentami umów kwestionowanych w decyzji nr RKT-85/2006, organ antymonopolowy uznał, iż decyzja ta powinna być wykonywana najpóźniej po upływie jednego miesiąca od dnia jej uprawomocnienia się tj. od dnia 19.12.2006r. Dlatego też w dniu 1.03.2007r. zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie, czy decyzja nr RKT-85/2006 została przez tego przedsiębiorcę wykonana, czy też ewentualnie miało miejsce naruszenie przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, uzasadniające wszczęcie przeciwko temu przedsiębiorcy postępowania w sprawie nałożenia kary z tytułu zwłoki w jej wykonaniu.

Przeprowadzone postępowanie wyjaśniające wykazało, że OSMOSIS nie wykonał prawomocnej decyzji nr RKT-85/2006.

W dniu 21 kwietnia 2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z zm.), na podstawie której utraciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zmian. Dz.U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119, Dz.U. Nr 170, poz. 1217, Dz.U. Nr 249, poz. 1834). Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów do postępowań wszczętych przed dniem 21 kwietnia 2007r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Biorąc pod uwagę powyższe, do niniejszego postępowania w sprawie nałożenia kary wszczętego po wejściu w życie nowej ustawy stosuje się przepisy nowej ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów – zwanej dalej ustawą antymonopolową.

Postanowieniem nr 1 z dnia 7.08.2007r. zostało wszczęte z urzędu przeciwko przedsiębiorcy postępowanie, w sprawie nałożenia na niego kary pieniężnej na podstawie art. 107 ustawy antymonopolowej za niewykonanie prawomocnej decyzji organu antymonopolowego nr RKT-85/2006 z dnia 30.11.2006r.

Ustosunkowując się do wszczęcia postępowania przedsiębiorca wyjaśnił, co następuje.

Przed wizytą przedstawiciela przedsiębiorcy w domu konsumenta, przeprowadzana jest z nim rozmowa telefoniczna. W trakcie tej rozmowy telefonicznej, konsument jest informowany, iż celem wizyty będzie bezpłatne badanie wody użytkowanej przez konsumenta oraz reklama produktu do produkcji wody oczyszczonej i mineralizowanej w warunkach domowych.

Z dniem 24.10.2006r. zmieniony został wzorec Umowy wykorzystywany przy zawieraniu umów z konsumentami. Znajdują się w nim zapisy mówiące, iż:

§ 5 pkt 1 „W przypadku odmowy udzielenia kredytu przez Bank z art. 297 Kodeksu Karnego (osukańcze lub nierzetelne złożenie oświadczenia kredytobiorcy lub dokumentu w celu uzyskania kredytu) Kupujący zobowiązuje się w terminie 14 dni do zapłacenia gotówką za system filtrujący lub poniesienia kosztów montażu, demontażu, doboru testowania, transportu oraz zużytych materiałów.”

§ 5 pkt 2 „W przypadku odstąpienia od Umowy Sprzedaży i Umowy o kredyt w terminie do 10 dni od ich zawarcia, gdy system filtracyjny zostaje zamontowany na życzenie Kupującego, Kupujący wyraża zgodę do poniesienia kosztów montażu, demontażu, doboru testowania oraz zużytych materiałów w terminie do 14 dni.”

§ 5 pkt 3 „Wyżej wymienione koszty określi Sprzedawca, nie mogą one jednak być mniejsze niż 30%, a większe niż 40% ceny detalicznej ustalonej przez strony w & 6 niniejszej umowy.” (Karta nr 4).

Ww. zapisy mają na celu zabezpieczenie interesów firmy, a nie dyskryminację konsumenta. Jeśli klient nabywający urządzenie poda dane niezgodne z prawdą np. dotyczące miejsca zatrudnienia lub osiąganych dochodów w celu uzyskania kredytu, którym to kredytem jest finansowany zakup urządzenia filtrującego w tym przypadku Bank odmawia udzielenia kredytu, a Klient nie posiada środków na uregulowanie płatności za urządzenie filtrujące, to firma w tym wypadku ponosi konkretne i wymierne straty. W innym przypadku, Klient odstępuje w terminie od Umowy Sprzedaży, a następnie uniemożliwia demontaż jak i odbiór urządzenia przez montera (brak klienta w domu, brak kontaktu telefonicznego). Klient faktycznie więc korzysta z tego urządzenia filtrującego nie płacąc za to. Jedynie w takich drastycznych przypadkach mają zastosowanie zapisy § 5. W tym kontekście zapisy tego paragrafu mogą być opatrnie interpretowane na niekorzyść konsumenta, jednak w rzeczywistości mają zabezpieczyć interesy firmy przed nieuczciwymi kontrahentami. Przedsiębiorca zwrócił się o wskazanie innego możliwego zdaniem Urzędu wzorca, który w sposób skuteczny zabezpieczy interesy firmy i nie będzie interpretowany jako naruszenie praw konsumentów.

Przedsiębiorca poinformował również, iż z dniem 14.08.2007r. zmianie uległ zakwestionowany w decyzji zapis „Spory mogące wyniknąć na tle niniejsze Umowy rozstrzygał będzie Sąd Miejscowo właściwy dla Sprzedającego”. Został on zastąpiony przez postanowienie o treści „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej Umowy rozstrzygał będzie właściwy Sąd.” (Karty nr 4, 5).

Do kolejnego pisma z dnia 17.10.2007r. zostały dołączone przykładowo zawarte umowy z konsumentami w dniach 28.08.2007r., 30.08.2007r., 31.08.2007r. (2 szt.), oraz 6.09.2007r. (Karty nr 14-40).

Organ Antymonopolowy ustalił, co następuje:

Organ antymonopolowy ustalił, że przedsiębiorca prowadzi działalność polegającą na sprzedaży urządzeń filtrujących wodę (Karta nr 4).

Sprzedaż urządzeń filtrujących odbywa się w trakcie spotkań z konsumentami w ich domach. Terminy przedmiotowych wizyt są uzgadniane podczas wcześniejszych rozmów telefonicznych, w trakcie których przedstawiciele przedsiębiorcy oferują konsumentom

przeprowadzenie nieodpłatnych badań wody oraz reklamę produktu do produkcji wody oczyszczonej i mineralizowanej w warunkach domowych (Karta nr 4).

Dodatkowo, w trakcie prezentacji urządzeń, konsumentom oferowana jest możliwość finansowania zakupu kredytem konsumenckim (Karta nr 4).

Podczas spotkań konsumenci zawierają umowy w oparciu o przedstawiany przez przedstawicieli przedsiębiorcy wzorec umowy sprzedaży (Karta nr 4).

Zawierane z konsumentami umowy posiadają następujące zapisy:

- § 5 pkt 2 stanowi, że „W przypadku odstąpienia od Umowy Sprzedaży i Umowy o kredyt w terminie 10 dni od ich zawarcia gdy system filtrujący zostaje zamontowany na życzenie Kupującego, Kupujący wyraża zgodę do poniesienia kosztów montażu, demontażu, doboru testowania, transportu oraz użytych materiałów w terminie do 14 dni”.

- § 5 pkt 3 umowy podaje, że „Wyżej wymienione koszty określi Sprzedawca, nie mogą one jednak być mniejsze niż 30%, a większe niż 40% ceny detalicznej ustalonej przez strony w § 6 niniejszej umowy” (Karta nr 14).

Karty gwarancyjne mające zastosowanie do nabywanych przez konsumentów produktów określają gwaranta w następujący sposób: „F.H. „Osmosis” K. (Karta nr 18).

W trakcie prowadzonego postępowania przedsiębiorca oświadczył, że od 14.08.2007r. zmianie uległa treść wzorca umowy (Karta nr 5). Zmianie uległa treść postanowienia „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej Umowy rozstrzygał będzie Sąd Miejscowo właściwy dla Sprzedającego”. Został on zastąpiony przez zapis „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej Umowy rozstrzygał będzie właściwy Sąd.” (Karta nr 14).

Organ antymonopolowy zważył co następuje

Zgodnie z art. 107 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanej na podstawie art. 26 w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji. Zgodnie z art. 111 ustawy antymonopolowej, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Art. 26 ust. 1 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechania jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa antymonopolowa w art. 24 ust. 2 i 3 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c., naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Decyzja nr RKT-85/2006r. z dnia 30.11.2006r. została wydana na podstawie art. 23c ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, stanowiącego, iż Prezes Urzędu w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje zaniechanie jej stosowania. Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy antymonopolowej za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ww. ustawa z dnia 15 grudnia 2000r. w art. 23 a ust. 2 stanowi, że za praktykę

naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Porównanie ww. regulacji definiujących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, wykazało, iż oceniane ww. decyzji stosowane działania przedsiębiorcy zostałyby uznane za naruszające zbiorowe interesy konsumentów, zarówno na podstawie art. 23a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i art. 24 ustawy antymonopolowej obowiązującej w dniu wydania decyzji nakładającej karę pieniężną.

Odnosząc się do wyjaśnień oraz działań podjętych przez przedsiębiorcę przytoczonych powyżej co do każdej praktyki zakwestionowanej w decyzji nr RKT-85/2006, organ antymonopolowy zważył co następuje.

Ad. 1

Pierwsza praktyka uznana w ww. decyzji za bezprawną, polegała na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez informowanie konsumentów w trakcie rozmowy telefonicznej poprzedzającej wizytę przedstawiciela przedsiębiorcy w domu konsumenta, a także w jej trakcie, że celem wizyty jest bezpłatne badanie jakości wody użytkowanej przez konsumentów, podczas gdy faktycznym celem wizyty, jest sprzedaż urządzenia filtrującego.

Tym samym organ antymonopolowy uznał, iż zarówno w trakcie rozmowy telefonicznej poprzedzającej wizytę sprzedawcy w domu konsumenta, jak i w trakcie samej wizyty, konsument powinien zostać poinformowany w sposób rzetelny i pełny, iż celem wizyty jest sprzedaż urządzenia filtrującego wodę.

Przedsiębiorca w trakcie postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie, czy wykonana została ww. decyzja, a także odnosząc się do wszczęcia niniejszego postępowania, wyjaśnił, iż przed wizytą przedstawiciela przedsiębiorcy w domu konsumenta, przeprowadzana jest z nim rozmowa telefoniczna. W trakcie tej rozmowy telefonicznej, konsument jest informowany, że celem wizyty będzie bezpłatne badanie wody użytkowanej przez konsumenta oraz reklama produktu do produkcji wody oczyszczonej i mineralizowanej w warunkach domowych.

Biorąc pod uwagę treść ww. oświadczenia, organ antymonopolowy stwierdził, iż przedstawione informacje nie są wystarczające do uznania, iż praktyka przedsiębiorcy uległa zmianie. Z ww. oświadczenia wynika, iż konsumenci są informowani, że zostanie im zareklamowane urządzenie do produkcji oczyszczonej i mineralnej wody. Informacja ta nie może być równoznaczna z informacją, iż w trakcie prezentacji możliwe będzie dokonanie zakupu urządzenia filtrującego. Jak zostało stwierdzone w decyzji nr RKT-85/2006 właśnie sprzedaż urządzenia filtrującego jest głównym celem wizyty przedstawicieli przedsiębiorcy i o tym powinien być informowany konsument w trakcie rozmowy telefonicznej. Przez reklamę należy rozumieć wszelki przekaz mający doprowadzić do podjęcia decyzji nabywczej przez konsumentów. Jednak konsument niekoniecznie musi podejmować decyzje w trakcie działań reklamowych, może np. być zachęcany do udania się do sklepu w celu dokonania zakupu. Natomiast w przedmiotowym przypadku, głównym celem wizyty przedstawicieli jest sprzedaż, tym samym informacje przekazywane w trakcie rozmowy telefonicznej nadal wprowadzają konsumentów w błąd co do jej celu.

Odnosząc się do informacji przekazywanych w trakcie rozmowy telefonicznej o planowanym przeprowadzeniu badania jakości wody, w ww. decyzji organ antymonopolowy, stwierdził, iż nie mogą one być uznane za rzetelne, prawdziwe informacje, co do celu wizyty sprzedawcy w domu konsumenta. Działania te podejmowane przez przedstawiciela przedsiębiorcy zostały uznane za działania marketingowe, które miały wpłynąć na podjęcie decyzji nabywczych przez konsumentów o zakupie urządzeń, a nie były głównym celem wizyt.

Analiza informacji przekazanych w trakcie postępowania wyjaśniającego oraz w niniejszym postępowaniu, wykazała, iż jego praktyka nie uległa zmianie. Przedsiębiorca nadal w trakcie rozmów telefonicznych umawiając wizyty w domach konsumentów informuje, iż będzie przeprowadzał badanie jakości wody. Jedyna różnica polega na wprowadzeniu informacji, iż w trakcie wizyty dodatkowo przeprowadzona zostanie reklama produktu do produkcji wody oczyszczonej i mineralizowanej w warunkach domowych.

W opinii organu antymonopolowego, informacje udzielane konsumentom opisane przez przedsiębiorcę w niniejszym postępowaniu nie mogą zostać uznane za wystarczające do podjęcia przez konsumenta świadomej decyzji w sprawie wyrażenia zgody na zaproponowanie mu zakupu urządzenia filtrującego podczas wizyty w jego domu. Ponieważ jest to podstawowy cel prowadzonej działalności przedsiębiorcy, o tym celu konsument powinien otrzymać informację w trakcie rozmowy telefonicznej przed wyrażeniem zgody na wizytę oraz w jej trakcie.

Biorąc pod uwagę powyższe, informacje przekazywane przez przedsiębiorcę, organ antymonopolowy uznał, iż przedsiębiorca nadal stosuje tą samą praktykę uznaną w pkt I.1 sentencji ww. decyzji nr RKT-85/2006 za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Ad. 2

Odnosnie drugiej praktyki przedsiębiorcy uznanej przez organ antymonopolowy w decyzji nr RKT-85/2006, polegającej na nałożeniu na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, organ antymonopolowy stwierdził co następuje

Przedmiotowa praktyka przejawiała się w możliwości żądania zapłaty opłat na podstawie postanowień umów zawartych z konsumentami. Za wykonanie nakazu określonego w decyzji byłoby uznane dokonanie zmiany treści umowy w taki sposób, aby nie było w niej zapisów umożliwiających pobieranie przedmiotowych opłat.

Aktualnie przedsiębiorca przy zawieraniu umów z konsumentami wykorzystuje wzorzec umowny, zawierający takie same postanowienia określające karę umowną z tytułu odstąpienia od umowy w terminie 10 dni, które były poddane ocenie w ramach prowadzonego postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Dodatkowo przedsiębiorca nie poinformował o żadnym innym sposobie wykonania nakazu zmiany powyższej praktyki, a więc faktycznie nadal może pobierać opłaty w sytuacji odstąpienia do umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia.

W związku z powyższym, ponieważ przedsiębiorca nie podjął żadnych działań mających na celu wyeliminowanie stosowania zakwestionowanego działania, organ antymonopolowy uznał, iż w przedmiotowym zakresie praktyka nie została zaniechana. Tym samym przedsiębiorca nadal stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w opisanym powyżej zakresie.

Ad 3

W pkt I.3 ww. decyzji zostało stwierdzone naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez nie umieszczenie w dokumentach gwarancyjnych podstawowych danych potrzebnych do dochodzenia roszczeń z gwarancji, o nazwie gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego.

Na podstawie dostarczonych dokumentów organ antymonopolowy stwierdził, iż przedsiębiorca nadal stosuje taki sam wzór Karty gwarancyjnej jak oceniony w ww. decyzji. Nadal w dokumencie gwarancyjnym przedsiębiorca posługuje się wyłącznie firmą „F.H. „OSMOSIS”, K.. Dodatkowo przedsiębiorca nie dostarczył żadnych innych dowodów, z których by wynikało, iż zakwestionowana praktyka została zaniechana. Umieszczone na dokumencie gwarancyjnym pieczęcie firmowe również nie zawierają wymaganych danych przedsiębiorcy (Karta nr 18). Z uwagi na fakt, iż przedsiębiorcą w przedmiotowym przypadku jest osoba fizyczna

prowadząca działalność gospodarczą, jej imię i nazwisko stanowi główną część nazwy przedsiębiorcy.

Dlatego też organ antymonopolowy uznał, iż przedsiębiorca nie wykonał nakazu zaniechania zakwestionowanej praktyki polegającej na nie podawaniu w Karcie gwarancyjnej pełnych danych o nazwie przedsiębiorcy, a więc nadal stosuje praktykę uznaną za bezprawną.

Ad 4

Stwierdzone zostało również stosowanie w umowach sprzedaży urządzenia filtrującego postanowienia wzorców umów, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego: § 9 umowy sprzedaży „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej umowy rozstrzygał będzie Sąd miejscowo właściwy dla Sprzedającego.”

W odpowiedzi na postanowienie o wszczęciu postępowania przedsiębiorca poinformował, iż z dniem 14.08.2007. zmianie uległa treść zawieranych umów w przedmiotowym zakresie. Zakwestionowane postanowienie „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej Umowy rozstrzygał będzie Sąd Miejscowo właściwy dla Sprzedającego”, zostało zastąpione zapisem „Spory mogące wyniknąć na tle niniejszej Umowy rozstrzygał będzie właściwy Sąd.” W celu udokumentowania wprowadzenia do stosowania nowego wzorca umowy, przedsiębiorca dostarczył faktycznie zawarte z konsumentami umowy (Karta nr 14).

Dokonując oceny podjętych zmian treści umowy w przedmiotowym zakresie, organ antymonopolowy uznał, iż przedsiębiorca podjął działania zmierzające do zaniechania praktyki zakwestionowanej w pkt I.4. sentencji decyzji nr RKT-85/2006. Jednak działania te zostały podjęte z opóźnieniem.

Powyższe wnioski organu antymonopolowego oznaczają, iż przedsiębiorca nie podjął działań, które można by uznać za wykonanie prawomocnej decyzji organu antymonopolowego nr RKT-85/2006 z dnia 30.11.2006r., w całości oraz w terminie do którego obligował go rygor natychmiastowej wykonalności.

W związku z uprawomocnieniem się ww. decyzji, przedsiębiorca ma obowiązek w trakcie rozmowy telefonicznej poprzedzającej wizytę jego przedstawiciela w domu konsumenta informować konsumenta, iż celem tej wizyty będzie sprzedaż urządzenia filtrującego wodę. Dodatkowo przedsiębiorca ma obowiązek zawierać umowy z konsumentami przy wykorzystaniu dokumentów zgodnych z przepisami prawa. Na przedmiotowym etapie podjętych przez organ antymonopolowy działań, brak jest podstaw do uznawania wyjaśnień przedsiębiorcy w sprawie zasadności kwestionowania stosowanych przez niego praktyk, gdyż wcześniej zostały uznane za bezprawne. Biorąc pod uwagę nie podjęcie przez przedsiębiorcę ww. działań m.in. zmiany treści umów oraz informacji przekazywanych podczas rozmowy telefonicznej w trakcie, której przedstawiciel umawia się na spotkanie z konsumentem, które zapewniłyby ochronę interesów konsumentów, w objętym ww. decyzją zakresie, należało uznać, iż przedsiębiorca nie wykonał nakazu określonego w decyzji. Tym samym konsumenci zawierający umowy z przedsiębiorcą w oparciu o zakwestionowane wzorce umów oraz wyrażający zgodę na wizytę przedsiębiorcy w wyniku rozmowy telefonicznej nadal są narażeni na stosowanie przez przedsiębiorcę bezprawnych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Praktyki zakwestionowane przez przedsiębiorcę dotyczą działalności polegającej na oferowaniu zakupu urządzeń do filtrowania wody w domach konsumentów. Konsumenci, którym oferowane są takie możliwości są szczególnie chronieni przez przepisy prawa. W zakresie ochrony interesów konsumentów przy zawieraniu tego typu umów stosuje się oprócz przepisów ogólnych przepisy ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Ustawa ta szczególnie naciska na obowiązki informacyjne sprzedawcy przed zawarciem umowy, a także prawo konsumenta do odstąpienia od tego typu umów w terminie 10 dni bez podania przyczyny oraz bez obowiązku poniesienia z tego tytułu kar. Biorąc pod uwagę powyższe, naruszenie przepisów prawa w tym przypadku należy

traktować szczególnie ostro. Konsument narażony na manipulację sprzedawcy, polegającą na podawaniu niepełnych, nieprawdziwych informacji o przedmiocie spotkania, jest narażony na pochopne wyrażenie zgody na wizytę w wyniku czego może podjąć nieprzemyślaną decyzję zakupu. Dodatkowo zgodnie z umową konsument, który zgodnie z przepisem ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów odstąpi od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia, zgodnie z umową będzie mógł być obciążony karą umowną, której pobranie zakazuje ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów. Nie została zmieniona również treść dokumentu dotyczącego warunków gwarancji.

Analiza przedstawionych przez przedsiębiorcę wyjaśnień wykazała, iż nie zaniechał stosowania trzech powyżej opisanych praktyk uznanych przez organ antymonopolowy za naruszające zbiorowe interesy konsumentów, natomiast w sprawie praktyki określonej w pkt I.4 sentencji decyzji nr RKT-85/2006 przedsiębiorca zaniechał ją ze zwłoką.

W celu wykonania nakazu określonego w ww. decyzji wystarczające było przeprowadzenie szkolenia wśród osób przeprowadzających rozmowy telefoniczne z konsumentami oraz odbywających wizyt w domach konsumentów, w zakresie zmiany przekazywanych konsumentom informacji, a także dokonanie zmiany treści dokumentów, które były tworzone przez przedsiębiorcę. Zgodnie z treścią dokumentu gwarancyjnego sprzedawanego urządzenia, gwarantem jest przedsiębiorca.

Na podstawie zgromadzonego materiału w sprawie, organ antymonopolowy stwierdził, iż przedsiębiorca nadal na dzień wydania niniejszej decyzji stosuje działania uznane w decyzji nr RKT-85/2006 za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 23 a ust. 1 i 2 ww. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, polegające na:

1 naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez informowanie konsumentów w trakcie rozmowy telefonicznej poprzedzającej wizytę przedstawiciela przedsiębiorcy w domu konsumenta, a także w jej trakcie, że celem wizyty jest bezpłatne badanie jakości wody użytkowanej przez konsumentów, podczas gdy faktycznym celem wizyty, jest sprzedaż urządzenia filtrującego,

2 nałożeniu na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny,

3 naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez nie umieszczenie w dokumentach gwarancyjnych podstawowych danych potrzebnych do dochodzenia roszczeń z gwarancji, o nazwie gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego.

Należy wskazać, że decyzja została doręczona przedsiębiorcy w dniu 4.12.2006r. Z uwagi na nie zaskarżenie jej przez przedsiębiorcę, uprawomocniła się w dniu 19.12.2006r. Decyzji nr RKT-85/2006 nadano rygor natychmiastowej wykonalności, tym samym przedsiębiorca miał obowiązek niezwłocznie wykonać zobowiązanie w niej określone. W przedmiotowym przypadku przyjęto, iż okres jednego miesiąca jest wystarczający na wprowadzenie zalecanych zmian, od dnia 19.01.2007r. została naliczona kara z tytułu niewykonania decyzji.

Mając powyższe na uwadze, organ antymonopolowy uznał, że brak jest podstaw do odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, określonej w art. 107 ustawy antymonopolowej, przyjmując zasadę, że kara ma spełniać funkcję zarówno prewencyjną, jak i represyjną.

W dniu wydania decyzji stwierdzającej stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów obowiązywał art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. 2005r. z Nr 244, poz. 2080 z zm.), który stanowił, iż Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 500 do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji

wydanych na podstawie art. 23c (...); karę pieniężną nakłada się licząc od daty wskazanej w decyzji. Natomiast w dniu wydania decyzji nakładającej karę obowiązuje już nowa ustawa z dnia 16 lutego 2007r., która zgodnie z art. 107, stanowi, iż Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 26 w sprawach z zakresu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

Wobec powyższego nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 107 ustawy antymonopolowej za niewykonanie decyzji organu antymonopolowego nr RKT-85/2006 jest uzasadnione.

Kara pieniężna powinna być nałożona w takiej wysokości, aby spełniała funkcję represyjną za naruszenie przepisów tej ustawy tj., aby była sankcją finansową za nie wykonanie decyzji organu antymonopolowego. Ponadto kara pieniężna powinna pełnić funkcję prewencyjną tj. zapobiec naruszeniu w przyszłości przez tego przedsiębiorcę przepisów ustawy antymonopolowej.

Istotne jest również, iż w sprawie działalności przedsiębiorcy została wydana decyzja nr RKR-25/2003 z dnia 11.07.2003r. uznająca stosowanie przez Janusza W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowa „OSMOSIS” – Profesjonalne Systemy Uzdatniania Wody, reklamy sprzedawanych przez siebie filtrów do wody pt. „Ocena przydatności wody uzyskanej metodą odwróconej osmozy firmy „OSMOSIS” za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz nieuczciwej i wprowadzającej w błąd reklamie i nakazująca zaniechania stosowania praktyki.

Biorąc pod uwagę, iż działalność przedsiębiorcy rażąco godzi w interesy konsumentów, z którymi zawarł umowy, a także narusza dobre obyczaje, organ antymonopolowy uznał, iż uzasadnionym jest nałożenie kary w wysokości 19,3316 euro za każdy dzień niewykonania decyzji. Kara ta według przepisów obowiązujących w momencie prowadzenia nieuczciwych praktyk, tj. dnia 30.11.2006r. wydania decyzji Nr RKT-85/2006r., wynosiła do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji. Tym samym obecnie nałożona kara stanowi 0, 3316 % wartości kary, która mogłaby być nałożona w dniu stwierdzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe organ antymonopolowy określając wysokość kary uznał, iż celowym jest nałożenie na przedsiębiorcę kary wynoszącej **25 700 zł** (słownie złotych: **dwadzieścia pięć tysięcy siedemset**), co stanowi równowartość **6 708,08 euro**, tj. 19,3316 euro **za każdy dzień zwłoki** poczynając od dnia 19.01.2007r.

Wartość euro przeliczono według zasady wskazanej w art. 5 ustawy antymonopolowej, tj. wg kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego, poprzedzającego rok nałożenia kary, czyli 31 grudnia 2006r., który w tym dniu wynosił 3,8312 zł.

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak w pkt I sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga

o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko w sprawie nałożenia na Andrzeja Janusza W. prowadzącego działalność gospodarczą jako F. H. „OSMOSIS” W. Andrzej Janusz na podstawie art. 107 ustawy antymonopolowej, kary pieniężnej za niewykonanie decyzji organu antymonopolowego nr RKT-85/2006 z dnia 30.11.2006r. zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania w punkcie I decyzji stwierdzone zostało naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 50 zł związane z korespondencją prowadzoną z przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 50 PLN (słownie złotych: pięćdziesiąt).

Wobec powyższego orzeka się jak w punkcie II sentencji decyzji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach

DYREKTOR DELEGATURY URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW W
KATOWICACH
ALICJA KRAL